

Demo Finlandin ehdotukset kysymyksiksi Tulevaisuusvaliokuntien maailmankokoukselle

Puolueiden kansainvälinen demokratiayhteistyö – Demo Finland kiittää mahdollisuudesta esittää aiheita Tulevaisuusvaliokuntien maailmankokoukselle.

Demo Finland on kaikkien eduskuntapuolueiden yhteistyöjärjestö, ja toimimme demokratian edistämiseksi tukemalla suomalaisten puolueiden sekä uusien ja kehittyvien demokratioiden puolueiden välisiä yhteistyöhankkeita.

Kysymys 1: Voidaanko puolueiden välisellä yhteistyöllä ja dialogilla rakentaa laajempaa luottamusta poliittiseen järjestelmään?

Tulevaisuusvaliokunnan ensimmäisessä mietinnössä vuodelta 1994 todetaan: ”valiokunnan keskeisin tavoite on palauttaa luottamus poliittiseen järjestelmään ja sen eri instituutioihin”¹. Silloin luottamuspuolan taustalla olivat maailmanpoliittiset mullistukset Neuvostoliiton hajotessa ja Suomen taloudellinen lama. Nyt luottamus poliittiseen järjestelmään on horjunut globalisaation vaikutusten, polarisaation, koronaviruspandemian, ilmastonmuutoksen ja sotien myötä. Edustuksellisen demokratian on kuvattu olevan kriisissä, ja kansainvälisten tutkimuslaitosten demokratia raportit kertovat demokratian heikkenemisestä sekä rapautumisesta². Edustuksellisessa demokratiassa puolueet ovat kuitenkin elintärkeitä demokratialle, eikä mikään muu taho voi hoitaa kaikkia puolueille kuuluvia, yhteiskunnalle tärkeitä tehtäviä. Puolueet asettavat ehdokkaat vaaleihin, muodostavat parlamentin ja hallituksen, kanavoivat kansalaisten tarpeita ja näkemyksiä poliittiseen keskusteluun ja antavat kansalaisille mahdollisuuden osallistua päätöksentekoon.

Luottamuksen rakentamista poliittista järjestelmää kohtaan tarvitaan siis edelleen. Millainen on puolueiden yhteistyön ja dialogin rooli tässä – voidaanko toimivalla yhteistyöllä sekä dialogilla vahvistaa kansalaisten laajempaa luottamusta poliittiseen järjestelmään?

Kysymys 2: Kuinka voimme kehittää tulevaisuuden päätöksentekoa niin, että hitaasti etenevät demokratiat selviävät nopeasti etenevistä kriiseistä?

Monet aikamme kriisit, kuten ilmastonmuutos, turvallisuusympäristömme muutos sekä pandemia, etenevät nopeasti, mutta kriisien ratkaisemiseksi, hillitsemiseksi ja ennakkoimiseksi tarvitaan pitkäjänteistä yhteistyötä sekä selkeitä visioita. Suuri merkitys on myös sillä, että ihmiset jakavat sekä hyväksyvät nämä visiot ja voivat vaikuttaa politiikan suuntaan. Etenkin politiikassa jo nyt aliedustettujen ryhmien, kuten nuorten, tulee olla entistä vahvemmin mukana vaikuttamassa yhteiskuntamme tulevaisuuteen.

¹ Tulevaisuusvaliokunnan mietintö n:o 1/1994 vp Valtioneuvoston selonteosta pitkän aikavälin tulevaisuudesta, s.49

² [International IDEA \(2021\)](#) Global State of Democracy Report 2021: Building Resilience in a Pandemic Era.; [Varieties of Democracy \(V-Dem\) Institute \(2022\)](#): Autocratization Changing Nature? Democracy Report 2022.

Demokraattiset valtiot pystyvät vastaamaan haasteisiin paremmin kuin autoritaariset valtiot muuntautumalla, joustavilla toimintatavoilla sekä innovaatioilla³, eli olemalla resilienttejä. Miten demokraattista päätöksentekoa voitaisiin kehittää niin, että kriiseihin ei vain reagoitaisi, vaan niitä myös entistä enemmän ennakoitaisiin, rakennettaisiin rohkeasti tulevaisuuden visioita sekä varauduttaisiin erilaisiin skenaarioihin? Miten kansalaiset otetaan osallisiksi päätöksentekoon niin, että myös kriisejä kohdattaessa tehdään parhaita mahdollisia demokraattisia päätöksiä, joihin kansalaisetkin voivat sitoutua?

Lisätiedot:

Anna Antila

dialogiasiantuntija

+358 50 575 8839

anna.antila@demofinland.org

³ [International IDEA \(2017\)](#). Democracy and Resilience: Conceptual Approaches and Considerations. Background paper.